

Údržba zeleně

CZ

Zavedení pastvy ovcí na vybraných plochách obou areálů BC je krom alternativní údržby trávníků též dalším krokem ke zlidštění zelených ploch a v neposlední řadě má být inspirací našich pracovníků, studentů i veřejnosti. Kde jinde, než na biologicky zaměřené vědecké instituci by měla mít veřejnost možnost vidět, že alternativní údržba trávníků spásáním je možná i ve městech a že to není žádná věda. Pastva ovcí doplňuje již vloni zavedené změny v údržbě zeleně - jak ty viditelné na první pohled, např. mozaikové sekání trávníků či jezírka, tak úpravy které se projeví až časem - dosazování vzácných místních odrůd ovocných stromů (započato na Sádkách) a jiných domácích i okrasných stromů a keřů, odstaňování invazních rostlin a stromů (křídlatka, javor jasanolistý, akát), nebo naopak průběžné dosévání a podpora nektaronosných a živných bylin v trávnících.

Ovečky jsou kříženci plemen valaška a šumavka. Ta rohatá je také samička - rohatost zdělila po valašce, které se velmi podobá, u níž jsou rohatá obě pohlaví. Naopak ta největší zase hodně připomíná šumavku. Jsou staré 6 let a na podzim se přesunou zpět domů do Novohradských hor. Většinu dní v týdnu dostávají suché pečivo, zbytek nutričních potřeb si samy pokryjí pastvou. Pokud suché pečivo, nikoliv však sladké (!), nasbíráte a necháte jej na vrátnici, ovce to velmi ocení. Prosíme, nekrmte ovce sami bez předchozí domluvy se zodpovědnou osobou (Miloslav Jirků) – zkušenost praví, že to pak nelze uhlídat. Děkujeme za pochopení. Vodu mají non-stop k dispozici ve vědru, které je denně doplňováno (mimořadně, za deštivých dnů nepijí). K dispozici mají rovněž minerální liz pro malé přežvýkavce, který s chutí využívají (černý truhlík vzadu pod jalovcem). Přístřešek ovce nepotřebují a deštivé počasí jim nikterak nevádí. I doma v Novohradkách, kde přístřešek mají, za deště leží na louce a přežvykují, takže nás jejich majitel od jeho budování zrazoval, neb by ho stejně nevyužily. Zima jim ani za chladného počasí rozhodně není - mají vlnu, byť nedávno ostříhanou, a bacher, objemná to fermentační nádoba, je navíc hřeje zevnitř. Mnohem důležitější je pro ovce možnost schovat se v parných dnech před sluncem. Tomu je částečně podřízeno rozložení pasených ploch tak, aby vždy měly dostatek hlubokého stínu budov (Branišovská) či stromů (Sádky). Na Branišovské budou ještě 2-3 týdny, podle toho, jak rychle plochu vypasou. Následně budou přesunuty na Sádky, kde na ně čekají pestré kvetoucí louky. Až se ovce trochu otrkají, dostane jedna z nich zvoneček.

Užijte si přežvýkavce!

EN

Apart from lawn maintenance itself, the aim of introducing sheep grazing to BC campuses is also to inspire employees, students and public. We can hardly imagine a better place than a biologically focused research institution, where the public could see grazing as an alternative tool for maintenance of green spaces is possible in urban areas too. Sheep grazing further extends the changes in maintenance of our greens spaces that started in 2014. This includes those immediately visible, such as mosaic mowing and ponds, as well as those which will become evident after some time, e.g. planting of rare, local varieties of fruits (started in campus Sádky this spring) and other local and/or ornamental trees and shrubs, removal of invasive plants and trees (*Reynoutria* spp., *Acer negundo*, *Robinia pseudoacacia*), or continuous sowing and support of nectariferous and host plants for insects.

The sheep are hybrids of two Czech breeds – Valashka (from Wallachian region in Beskydy Mts., NE Czech Rep.) and Shumavka (from nearby Šumava Mts.). All of them are females, including the horned one, which inherited this trait from Valashka breed, which she closely resembles and in which both sexes possess horns. In contrary, the largest hornless one resembles the Shumavka breed. They are 6 years old. In the autumn, they will move back home to Novohradske Mts. The sheep get cereal almost every day, the rest of their nutrition needs are facilitated by grazing. If you collect dry, non-sweet (!) cereals, you can leave them at the reception - the sheep will definitely appreciate it. Please, do not feed sheep without the agreement of responsible staff (Miloslav Jirků) – our experience shows that it is impossible to regulate it as soon as people are allowed to do so. Thanks for understanding. Water and a mineral lick are available to them all the time. Many people ask about this – no, they do not need shelter. They just lay in meadow and ruminate when it is raining, never using shelter, so that their owner told us not to build any, as they are unlikely to use it anyway. They definitely do not feel cold even during very cool days – they have wool, although trimmed recently, and their rumen, which is actually a huge fermentation chamber, heats them well from inside. No worries. On the other hand, the possibility to escape from heat is important, therefore all grazing plots were designed to provide deep shadow behind buildings (Branisovska campus) or under trees (Sadky campus). The girls will stay in Branisovska for another 2-3 weeks, according to grazing progress, and then will be moved to Sadky, where there are rich blooming meadows awaiting them. As soon as they will become more tame and handling will be possible, one of them will get a bell on her neck.

Enjoy the ruminants!

